

A detailed illustration featuring a central circular frame with a green and white decorative border. Inside the frame, a fluffy dog with brown, black, and white fur is shown from the chest up, holding a small, dark red book in its mouth. The book has the text "CUESTO PAS" and "WOLFF" visible. To the right of the dog, a vibrant parrot with green, blue, and red feathers is perched on a branch. The background is a complex, sepia-toned illustration. At the top, a row of figures in historical or religious attire stands behind a fence. A sign above them reads "BIENVENIDO A LA NORIA". Below this, a large, ornate building with multiple towers and arches is depicted. The entire scene is set against a light, textured background.

Jakub Kynčl

PAS A PES

Jakub Kynčl

ÚVOD

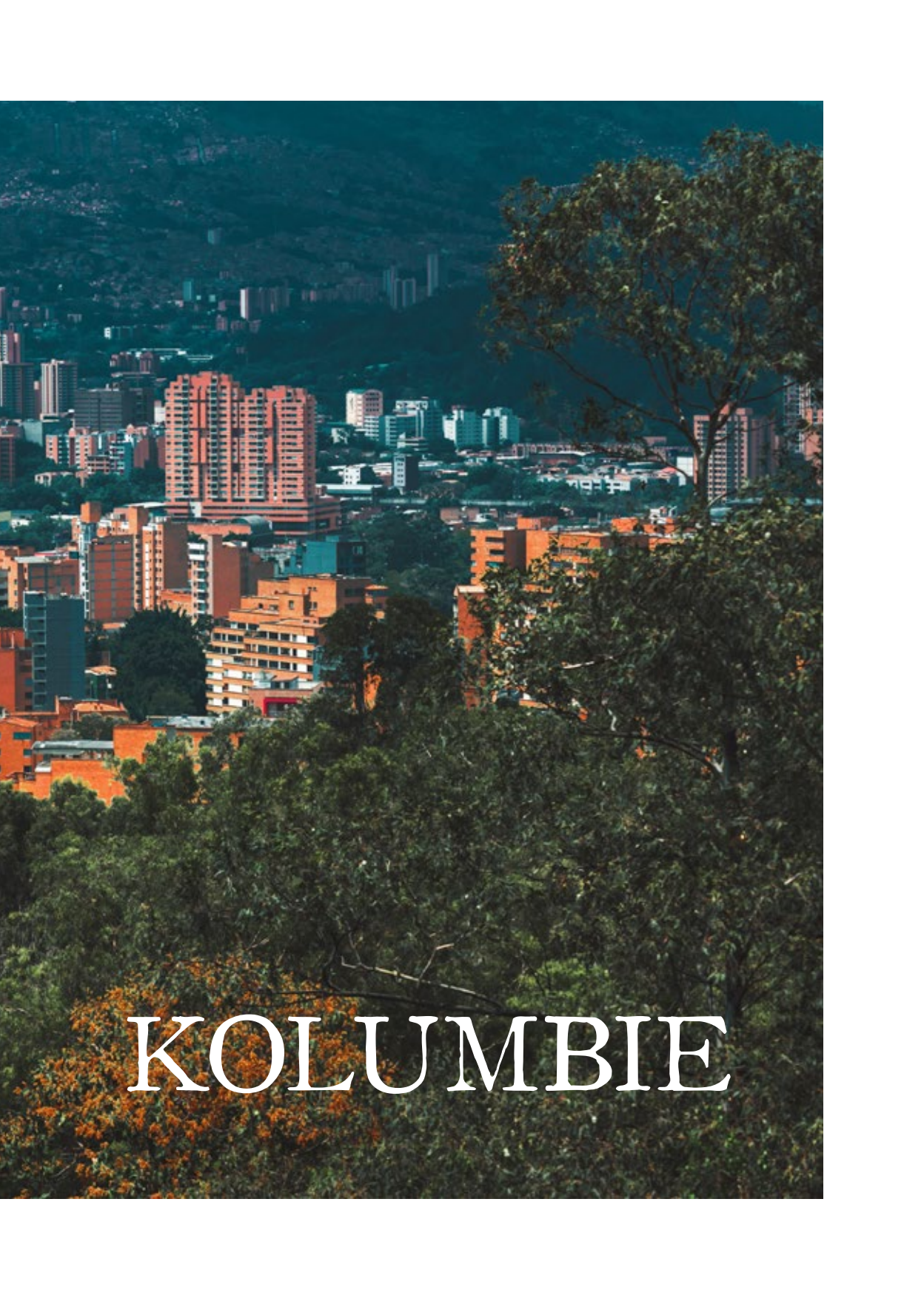
Každý máme nějakou závislost. Někdo není schopen fungovat bez šálku ranní kávy. Jiný potřebuje své tělo alespoň čtyřikrát týdně podrobit nějaké náročné fyzické aktivitě, aby se cítil dobře. Běda Vomáčka potřebuje denně ke štěstí deset půllitrů chmelového moku v krvi. Běda Vomáčka má problém.

I já mám ale svou závislost, cestování. A nejde o žádný nadnesený přír-
měr. Je to závislost jako každá jiná. Jakmile určitou dobu nesedím v leta-
dle, neplánuji aspoň nějaký prodloužený víkend v zahraničí a nemám před
sebou vizi nějaké větší výpravy, dostavují se abstinenční příznaky. Neklid
a podrážděnost jsou na pouhém počátku jejich seznamu. A bohužel, krát-
kodobé řešení situace neposkytne ani zaručená metoda cesty ke štěstí dle
Bédi.

Už 16 let se pohybuji ve vodách české novinářiny. Před více než deseti
lety jsem začal psát první reportáže ze svých cest, což mě postupně dovedlo
k tomu, co tvoří z velké části můj život dodnes. Fotím a psanou formou
se se čtenáři dělím o zážitky z cest. Podařilo se mi tak skloubit největší
životní vášeň s mou každodenní pracovní náplní. To vše by nebylo možné
bez podpory mých rodičů, kteří mi už v útlém věku umožnili vybarvit
první navštívená místa na mapě, a manželky Táni. Ta je vždy první
nadšenou čtenářkou mých příběhů z různých částí světa.

Zatímco kamarádi postupně objevovali jihovýchodní Asii a sdíleli všemi
směry fotografie z thajských pláží, chrámů kambodžského Angkoru a tera-
sovitých polí Vietnamu, já postupně více a více propadal kouzlu Střední
a Jižní Ameriky. Tahle část světa mi vždy přišla daleko autentičtější, lidé
upřímnější a pokrmy chutnější. Každá další cesta do těchto končin, do
kterých se mnou prostřednictvím této knihy nahlédnete i vy, mě v tom
utvrzuje zas a znovu. A že to nebývají ta nejtypičtější turistická místa.
Přesvědčte se sami...

KOLUMBIE

Do Medellínu na jednodenní výlet? To je možnost, kvůli které by dva lety vyjma pašeráků absolvoval jen málokterý cizinec. Když ale máte namířeno na pracovní cestu do sousední Panamy a zjistíte, že letenky z Panama City do ikonického kolumbijského města stojí jen pár šupů, neváháte.

Po příletu do panamského hlavního města jsem si jen vyzvedl zavazadlo a šel se znovu odbavit na spoj mířící do Medellínu. Plán? Sepsaný skoro na minuty. Není v něm prostor na sebemenší chybu ani špatné počasí. A to je v Jižní Americe poměrně troufalé.

Zpáteční letenka mě vyšla na necelých 1200 korun. Na letišti se navíc objevila nabídka upgradu do business class za čtyři dolary. Ptám se raději ještě jednou, zda jsem se nepřeslechl. Opravdu něco málo přes 80 korun? Za tuhle cenu totiž na letu Smartwings dostanete tak maximálně třetinku plzeňského. Přelet mezi jihoamerickými metropolemi je sice dlouhý jen hodinu a čtvrt, ale nevyzkoušet zdejší business class za méně než stokorunu, to by byl hřích. Odpouštím si jakýkoliv trapný úšklebek a šacuji kapsy ve snaze najít drobné. Rychle nahmatávám menší štosík jednodolarovek určený k hrazení drobných službiček a v horším případě zbavování se nepříjemných entit.

„No efectivo. Solo tarjeta,“ zazní znělý hlas za přepážkou, který mě trochu probouzí z letargie po dlouhém letu. Překvapeně zamrkám. Tak dobře, dobře, klidně zaplatím čtyři dolary platební kartou, když nechcete hotovost. Platba projde až na druhé platební kartě, na třetí pokus. Teď už se nějaký drobný škleb mé tváři nevyhnul. Ale co už, nařízení jsou nařízení a v těchto končinách jsem se už dávno naučil je nerozporovat.

Cím je cesta kratší, tím více se snažím, aby byl zážitek intenzivní, a o to detailněji ji plánuji. Týden dopředu si domlouvám místního průvodce Felipeho, který dostává jasné a podle všeho velmi ambiciózní instrukce. Vyrážíme před úsvitem a vracíme se večer po západu slunce, až přestane dávat focení jakýkoliv smysl. Cílem cesty je vidět to hlavní z Medellínu a vyrazit i do blízkého okolí ve stopách proslulého obchodníka s narkotiky Pabla Escobara. Dobře vím, že je to pro místní stále velmi citlivé téma. Nicméně stejně tak není tajemstvím, že právě aura krutého mystična kolem jeho osoby je tím, co do Medellínu láká nemalou část turistů. A psát o udržitelném pěstování čokolády na zapadlé farmě někde v kopcích za městem je sice jistě chvályhodné a inspirativní, běžní lidé za tím ale až na čestné

výjimky nikdy nepojedou. Místa spojená s Escobarem jsou turisticky nejnavštěvovanějšími, tečka.

Stačí se jen podívat na nejrůznější weby a člověku rychle dojde, že do Medellínu turisty táhnou především drogy, gastronomie a sexuální turistika. Není se co divit, že z moderního trojboje „žrádlo, levné děvy a fet“ nejsou místní ani trochu nadšení a na bílé turisty ze Západu, gringos, pohlíží s přednastavenou nedůvěrou. Kterého z nich totiž zajímá, že je Medellín pokrokové studentské město, kam se za vzděláním sjíždí mladí z celé země? Kdo dokáže ocenit překvapivě moderní systém hromadné dopravy, který město protkává jako ta nejpečlivější pavučina? Evropský turista to nebyvá.

Když projíždíte třetí linku lanové dráhy, kocháte se výhledy na kopcovité město a s respektem pozorujete cvrkot ve favelách pod vámi, uvědomíte si, že je Medellín místem obrovských protikladů. Na jednu stranu není problém dát za luxusní steak v restauraci u Boterova náměstí, které

Boterovy sochy v centru Medellínu umí vyvolat u turistů upřímné úsměvy.

zdobí 23 soch od nejznámějšího kolumbijského sochaře, v přepočtu klidně 1300 korun. Stejně tak se ale v chudších čtvrtích dokážete dobře najíst u stánku za 40 korun. Každému, co jeho peněženka akceptovat schopna jest.

Do Medellínu přilétám před desátou hodinou večerní. V business class mimochodem sedím úplně sám. Za zmíněný drobný příplatek se mi dostává sezení v kožené sedačce, rozpečené bagetky s masem a sýrem, chipsů nevalné chuti i sklenky lehce vybublané koly. Stejně tak ale dostatečné vzdálenosti od neustále kašlajících spolupasažérů, což je faktor, který se sám o sobě vyplatí. Na bacily totiž není čas.

Vzhledem k rannímu směřování cesty jsem si nevybral hotel nikde v centru Medellínu, ale pěkně mezi Medellínem a přilehlým městem Rionegro. To je mimochodem Escobarovým rodištěm, a právě u něj se rozkládá mezinárodní letiště. Ač tedy směřujete do Medellínu, přistanete poblíž jiného města. Pro ušetření času jsem si našel hotýlek kousek od silnice, po které budeme v brzkých ranních hodinách vyrážet směrem do Guatapé.

Transfer do ubytování jsem měl zařízený přímo od hotelu, ale i tak se ke mně stihl na letišti přitočit mládenec s magickou frází: „Dívky, kokain? Levně.“ Jaký si má pak člověk udělat obrázek o městě, když mu cpou do lůžka děvy posypané bílým práškem, aniž by stihnul opustit budovu letiště a nadýchnout se příjemně vlahého teplého vzduchu? S asi až příliš patrným úsměvem stroze odmítám.

„No, gracias, amigo,“ vysypu ze sebe rychle a oči mi již těkají po řidičích zrudlých držících cedulky se jmény osob, na které čekají.

„Ha, támhle! Jakob Kynel, ok, to ještě dopadlo celkem dobře,“ říkám si a hlavou mi probíhá, že si vlastně dost dobře nepamatuji, kdy moje jméno někdo napsal správně. Deset písmen – a co všechno se na tom dá pokazit. Ale je to právě celý tento proces příletů na neznámá letiště, který má své nezaměnitelné kouzlo. Zavazadlo, celní kontrola, prokličkování mezi dotěrnými taxikáři a nabízeči supervýhodných SIM karet až k samotnému vstupu do vašeho kýženého dopravního prostředku. To vše bez toho, abyste násobně přeplatili či snad neuváženě usedli do automobilu zprostředkovaného náhodným naháněčem. Jsem vážně zvědavý, kdy Mezinárodní olympijský výbor tuhle disciplínu zařadí na olympiádu. Nejlépe bych to asi připodobnil k boulderingu.

Dopředu svou kličkovací trať neznáte, podobně jako lezci mají na obhlížení své soutěžní trasy pouze velmi krátký čas, i vy si pomocí cedulí a pohledu „kam jen oko dohlédne“ děláte bleskovou představu o tom, kde na vás může vybafnout nebezpečí v podobě záchodů, které od kuropění neviděly uklízečku, nahodilé kontroly všech možných dokumentů až po ten kritický boulder v podobě odbaveného zavazadla. Jede už někde na pásu? Za jak dlouho vyjede? Nepokukuje vám po něm nějaká shánčlivá osůbka? A vyjede vlastně vůbec? Jedno má taková první cesta skrz letiště a bouldering společné rozhodně – jeden špatný krok, jedno špatné rozhodnutí a jste v problémech, které vám dokážou dokonale pokazit váš den nebo i celou dovolenou.

Usedám do auta s dobrým pocitem, že jsem se tentokrát všem nástrahám vyhnul na výbornou, a přemýšlím nad mladým hochem z letiště, který se snažil přivydělat nějaké to kolumbijské peso prodejem místních „komodit“. Můj řidič José na mě promluví absolutně precizní špangličtinou. Pokud měla ta věta osm slůvek, čtyři z nich byla španělská a čtyři anglická. Rozumím všem anglickým a půlce španělských, což stačí na to, abych plně pobíral řeč jeho kmene. Chvilí si cestou do hotelu povídáme a poměrně brzy mu vyprávím svůj první zážitek z letiště, vidím, jak se usmívá, a tak na něj vypaluji otázku z odjištěné zbraně: „Hele, kolik tu vlastně stojí kokain?“

Čekám pohoršené pohledy, případně i to, že recepční v mém v hotelu řekne, ať si na mě dávají pozor. Změří si mě zvědavým pohledem a odvěti: „Záleží, kolik sháníš. Pokud bys vzal 20 gramů a víc, srazil bych ti cenu o třetinu. Gram za 20 dolarů. Lepší kvalitu neseženeš.“ Jeho tvář nasvícená pouze několika světýlky z palubní desky čeká na reakci. Můj mozek však zrovna pracuje jako špatně promazané embéčko. Přemítám, zda v tomhle regionu existuje člověk, který nemá prodej drog aspoň jako vedlejšák. Chci, aby mě dovezl bezpečně, tak zaujatě pokyvuji, děkuju mu za nabídku a říkám, že si to nechám projít hlavou.

„Když tak na mě pravidelně narazíš na parkovišti hotelu. Obvykle kolem desáté večer. Mám super materiál, přímo od zdroje. Neboj, za mnou se nar koturisté vrací moc a moc rádi,“ vysouká ze sebe se sebejistým úsměvem, a podá mi dokonce i vizitku se svým křestním jménem, telefonním číslem, logem aplikace WhatsApp a mrkacím smajlíkem. Tady se s tím vážně

nebabrají. Zaujalo mě slůvko „narkoturisté“. Takže ono to má dokonce už i svůj vlastní výraz.

Protože je doprava celkem hustá a nevypadá to, že bychom měli být za pět minut na hotelu, tážu se, co tu může všechno takový narkoturista zažít. José ožívá a je vidět, že je ve svém živlu. Prý existují denní výlety do přírody, kde člověk „ochutná nějaké ty dobroty“ na hezkých místech a kochá se. Dostávám z toho pocit, že je to vlastně zcela standardní výlet, kterých jsou plné výlohy místních turistických agentur, jen se „sněžným“ bonusem navíc. Pokud mi prý může něco doporučit, tak nejoblíbenější je třídení výlet, který mě přenese úplně do jiné dimenze.

„Máš rád restaurace ‚all you can eat‘, kde můžeš během návštěvy zkonsumovat vše, co dokážeš?“ táže se José a nepřehlédnutelně pomrkává. Nemusím být zrovna Einstein, abych chápal, kam budou asi tak jeho další slůvka směřovat.

„Jasně, kdo taky ne?“ přistupuji na jeho hru, abych se během prvních momentů na kolumbijské půdě dozvěděl co nejvíce.

„Hele, nebudu ti lhát, dělá nás to tu celkem hodně. Máme známé v jedné laboratoři v džungli. Zavážeme ti oči a odvezeme tě na odlehlé místo, kde strávíš dvě noci. Máme tam pár chatek, dvě dokonce s klimatizací, asi máš radši vyšší úroveň ubytování, vid'?" Dorazíš na místo, kde tě bude čekat tvůj narkoprůvodce. Mluví španělsky, anglicky, německy a jeden trochu i rusky,“ rozpovídá se José, zamyslí se a položí mi otázku: „Ruština je pro tebe lepší než angličtina, nebo ne?“

Po nějakých 17 hodinách na cestě se opravdu necítím na nějakou lingvistickou či geopolitickou debatu. Pokrčím rameny na znamení toho, že je mi to tak nějak jedno, čímž vyvolám u Josého úsměv. „No jo, máš pravdu, komunikace je tak trochu fuk. Po úplně celičkou dobu pobytu máš k dispozici tolik produktu, kolik potřebuješ. Jen počítej s kontrolou při odjezdu. Už jsme tu měli takové chytráky, kteří si chtěli nabrat na celý výlet v Kolumbii. No a uvidíš taky všechny fáze výroby.“

Vezmeme tě na plantáž, kde si můžeš zkusit sežvýkat čerstvé lístky koky s trochou hašeného vápna, to je takový kokain chudých. No, ale kdo by do sebe cpal takový sajrajt, když má na dosah ten nejlepší kokain na světě, vid'?" Koukneme samozřejmě do laboratoře, dozvíš se, jak se to správně skládá, a pár triků, jak se jim tam daří zůstat ukryti očím těch šmejdu.“

Asi i vysoká škola života by v ten moment stačila na to, abyste pochopili, že mluví o policii, případně o armádě.

„Jen počítej s tím, že po dobu výletu budeš bez mobilního telefonu. Mohli by nás podle toho lokalizovat a v dnešní době by se určitě našel nějaký idiot, který by si z toho chtěl dávat storíčka na Instagram,“ říká José zcela ležérně se širokým úsměvem, ale zároveň mám pocit, že sonduje můj zájem.

„Máme tam i improvizovaný bazének. Hele, je to spíš taková velká kád', ale voda je teplá a čistá. Vaří tam manželka jednoho z dělníků, a kdybys tam chtěl zařídit nějakou tu společnost, tak by to taky nebyl žádný velký problém,“ řekne a významně se olízne.

Pokud mi nebylo ještě nevolno z jeho dynamické jízdy, tak několik posledních vět odvedlo svou práci. Naštěstí už ale dojíždíme k hotelu, což kvituji s vnitřním nadšením. Tak trochu si připadám jako v nějakém investigativním dokumentu. A poznamenávám si, že vybrat si hotelový pokoj za 1400 korun na noc mě tu podle všeho pasovalo do role zbohatlíka, mířícího do země jen s těmi nejpohnutějšími úmysly.

Váhám, zda mu nemám takhle na závěr jízdy říct, že v zemi strávím pouze jeden jediný celý den, ale ani nechci pomýšlet, co by si představoval, že jsem sem vyrazil dělat na tak krátký časový úsek, když lidé běžně do Kolumbie jezdí minimálně na dva týdny. A za ty se pořádně nedá projet ani departement Antioquia, ve kterém se Medellín nachází. Ten je větší než celé Čechy, a přitom jeho rozloha činí asi jen dvacetinu rozlohy celé Kolumbie. Rozmýšlím si to a nic mu neříkám. Nájemný vrah na misi, anebo bílý koník mířící si pro výplň falešného dna kufru. Nic moc jiného by snad soudného člověka ani napadnout nemohlo. Přitom je pro mě tahle cesta „jen a pouze“ jeden z nejšilenějších cestovatelských pokusů, které jsem kdy podstoupil.

Před týdenní pracovní cestou do Panamy jsem prostě chtěl vidět Kolumbii. Získat z ní nějaký pocit. Rozhodnout se sám v sobě, zda mi stojí v budoucnu za návrat na delší dobu. Nic víc. Můžete si říct, že to je bláznovství. A do jisté nezanedbatelné míry budete mít pravdu. Ale za ta léta cestování už jsem si několikrát ověřil, že některé země se vám dokážou spolehlivě znechutit už v první den návštěvy. Takovému Ázerbájdžánu se to povedlo na výbornou už po několika málo hodinách, a když jsem

po čtyřech dnech odjížděl, bylo mi dost dobře jasné, že abych se do Baku vrátil, musel by mi někdo vedle sebe vystavět hromádku zlatých cihlíček nezanedbatelné hmotnosti. Kombinace neuvěřitelné konstantní dopravní zácpy, nekonečných policejních sirén doplněných výhrůžkami policistů z megafonů, jednolitě šedi, obřího kontrastu okázalého bohatství s obrovskou chudobou a snahy obrátit mě o peníze snad v každém stánku, by k přirozenému odporu k jakékoliv zemi tak nějak i mohla stačit. Když to vše však ještě podtrhlo hodinové zadržení na letišti celníkem, který mě jen tak zavřel do nějaké servisní místnosti, když jsem mu odmítl zaplatit „poplatek za opuštění země“, tak máte jasno, kterou zemi svým kamarádům skutečně doporučovat nebudete.

S Josém se loučím nějakým divným poloobjetím a přiřuknutím rameny. Pokyvuji, že vím, kde ho najít, a přidávám nějaké alternativní pokynutí ruky, aby mohl pro změnu nad významem podivného pouličního gesta přemýšlet i on.

Check-in probíhá zcela bez potíží a já si radši hned po příchodu na pokoj kontroluji, zda mi José talentovaně někam něco nepodstrčil. Nepodezírám ho z žádné přílišné štědrosti, ale čert ví, jaké podivné nápady a pašerácké metody fungují v Medellínu dnešních dnů. Pokoj je parádní. Výhled do přilehlých nevábnych uliček bohatě kompenzuje jeho výměra, velká čistá postel a v lednici vychlazené lahve s vodou a pivem, obě s cedulkou gratis. Beru si pivo do koupelny a konečně si dopřávám chladnou sprchu, která má po třech přeletech a bezmála 20 hodinách na cestě o něco větší kouzlo než doma. V okně je moskytiéra, takže vypínám klimatizaci a těším se, jak budu přes noc konečně zase vdechovat vlahý jihoamerický vzduch. Nařizuji si alarm na půl pátou ranní a s vidinou zhruba pěti hodin spánku v příjemné posteli zhasínám. Po malé chvíli se ozývá z nedaleké nálevny hlasitý, zjevně značně opilý ryk. O pár vteřin později několik výstřelů a následně obrovský jásot. Asi se trefil, napadne mě už v polospánku, ze kterého by mě nejspíš nedostalo ani to, kdyby mi někdo pod zadkem podtrhnul prostěradlo. Tělo si prostě o spánek umí říct, když je ho třeba.

Alarm budící vás ještě za tmy není nikdy příjemný. Ale pokud si mám vybrat ten, který mě budí v týdnu, abych stihnul ze Středočeského kraje prokličkovat do redakce v centru Prahy, a tím, který mi na cestách hlásí, že nastal čas dobrodružství, nevolil bych svého favorita příliš dlouho.

Odvar z lístků koky umí zklidnit žaludek a pomáhá i v boji s výškovou nemocí.

Když někam jedete na týden nebo ještě lépe na dva, můžete si nějaké to volníčko dopřát. Válet se půlden, když se vám vůbec nic nechce, anebo prostě třeba i jen pár hodin odpočívat po dlouhém letu. To bych teď sice také docela chtěl, ale když máte jeden jediný den, přemýšlíte, že vám moc času zabere i servírovaný oběd, a někdy i tu návštěvu toalety dvakrát zvážíte. Když ve výběru několika sáčků čaje u rychlovarné konvice objevím pytlík s kokovým čajem, což jsou prostě jen lístky koky volně nasypané v sáčku, ohřívám vodu. Jestli něco funguje na zklidnění žaludku a dobré trávení, je to právě odvar z koky. Tedy něco, co si v Evropě nedopřejete, protože je to nelegální. Žádné výjimečné účinky nečekejte, je to obyčejná bylinka. Chvilí vás bude brnět jazyk a překvapí vás poměrně trpká chuť, to je asi tak vše.

V pět ráno mě má vyzvednout průvodce na recepci hotelu. Díky tomu, že veškerá elektronika je poctivě nabitá ještě z domova, hodně stresu odpadá. Spíš jde jen o to nic nezapomenout. Mobil, stereo diktafon, dron s náhradními bateriemi, iPad pro ovládání dronu, fotoaparát se třemi objektivy a dalším příslušenstvím. Jsem vlastně takový improvizovaný přenosný sklad elektroniky. Je tak více než logické, že si musím zejména v některých destinacích dávat dobrý pozor, aby se ze mě mou neopatrností nestal pod nějakou tou násilnou pohružkou volný výdej elektroniky. Nenápadný batoh je základ. Fotoaparát po každém použití poctivě vracím do batohu postranní kapsou, která neodkrývá celý jeho obsah. Na městská focení obvykle nenosím ani stativ, který automaticky všem nenechavcům prozradí obsah vašeho batohu. I tak mám na zádech 12–15 kilogramů nákladu a na půllitr vody se mi už místa obvykle nedostává. Právě obsah mého batohu je důvodem, proč si přinejmenším na první den v některých městech obvykle platím místního průvodce, abych neudělal nějakou sakra drahou chybu.

Místní připravují stánek s ananasy. Jak na místo dojeli, je mi záhadou.

Je 4:58, scházím na recepci, kde má mladá recepční za přepážkou hlubokou půlnoc. K její směle se jí rozcinká alarm, když otevřu dveře z hotelu ven. Lekne se, ale rádo by nonšalantně mě pozdravil, ač by si v daný moment nejvíce přála, aby si na tuhle směnu bývala vzala hnědé bezpečnostní prádlo. Venku již čeká průvodce Felipe před svým SUV. Přiznám se, že snad ještě nikdy jsem si nedal s výběrem průvodce takovou práci jako tentokrát. Jeden jediný den. Samozřejmě, také vám může propršet a neuděláte vůbec nic. Ale pro ty ostatní případy tu je Felipe, vitální muž jihoevropského vzezření. Tipuji, že sjíždí páte gumy, ale 50 mu určitě ještě nebylo. Pevné stisknutí dlaně je vždy dobré znamení. Zejména pak, když se od vašeho průvodce očekává, že s vámi bude trávit čas od páte ranní do deváté večerní a nebude přitom vyvíjet snahu o zpomalení vašeho poznávacího tempa.

Házím si batoh do kufru a sedám si vedle Felipeho. „Jedeme, ať jsme v Guatapé na východ slunce, jak jsi chtěl,“ zavelí můj průvodce a prošlápne plynový pedál, až jemně zakvílí gumy. Chudince recepční dnes ten spánek prostě není souzen.

Felipeho angličtina je skvělá a svým vystupováním vsutku ani v nejmenším nepřipomíná taxikáře z předchozího dne. Na začátku sonduje něco o mé práci a zajímá se, proč jsem si vymyslel takhle šílený itinerář: „Moje práce je vyslechnout si, jaké jsou tvé představy, a následně se je v mezích možností a těžko ovlivnitelných faktorů, jako jsou počasí nebo dopravní zácpy, snažit naplnit. Když mi někdo řekne, že chce vyrážet v pět ráno, aby byl v jiném městě za svítání, zpozorním. A když mi posléze napíše, že končit se bude, až se nebe změní z tmavomodrého na temně černé, začínám si sepisovat závěť, protože bůhví, co se na mě chystá,“ směje se Felipe. Když mu říkám, že prostě chci využít maximum ze svého pobytu v Kolumbii, evidentně si malou chvíli myslí, že mu dost dobře nerozumím.

„Já bych to rozdělil, víš? Jeden den Guatapé, druhý den třeba gastronomické poklady Medellínu s nějakou tou kulturou a architekturou a třetí ty tvoje escobaroviny,“ vysvětluje a bleskově dodává: „Dnes se budeme pokoušet nacpat tři sedm až osm hodin dlouhé výlety do jednoho zhruba 13hodinového.“

„Tak to abys na to šlápnul, protože já fakt druhou šanci nemám. Přiletl jsem včera pozdě večer, do postele jsem se dostal chvíli před půlnocí. No a dneska v noci se pro změnu taky nevyspím, protože z hotelu musím

Guatapé je oblíbenou turistickou klasikou. Z Medellín to tam není daleko.

vyrážet na letiště zítra chvíli před čtvrtou ranní, odlétám prvním ranním letem po šesté.“

Kdyby jen mohl mozek vydávat při přemýšlení nějaký chrastící zvuk, vypadalo by to teď v našem autě jako v mateřské školce, do které před malou chvílí dorazila dárková zásilka z hračkářství. Po nějakých sedmi, osmi vteřinách se Felipe jen stroze zeptá: „Chceš mi říct, že seš v Kolumbii na jeden den?“ Přikývnu.

Průvodce se evidentně skvěle baví. Když mu bleskově vysvětluji, jak to s cestováním mám a že si destinace sem tam rád takhle bleskově oťukávám, zvažní. „Pokud to správně chápu, tak mám teď v rukou to, zda se sem někdy vrátíš, a také to, jak budeš o naší zemi vyprávět. Protože ruku na srdce, pokud se ti v pokoji neodehrává po nocích něco, o čem určitě nechci vědět, tak pochybuji, že vyjma naší společné cesty stihneš cokoliv jiného zažít. Hotel máš sice prakticky u silnice na Guatapé, ale co se týče okolí,

Zamžená probouzející se džungle má své kouzlo, ať už jste kdekoliv.

tak tam chcípnul pes. Co vím, tak je tam akorát jedna hospoda,“ přemítá Felipe. Pokyvují hlavou a dodávám, že o tom podniku dobře vím, protože se u něj dnes v noci střílelo. Felipe jen drobně pokrčí rameny a pronese s úšklebkem: „Žádná novinka.“

Z ruchu města jsme venku cobydup. Právě proto mám hotel trochu v zemi nikoho, abychom se co nejvíce vyhnuli dopravním nesnázím. Nelze si nepovšimnout toho, že Felipe po našem úvodním rozhovoru skutečně trochu šlápnul na plyn. Dobrá volba průvodce, říkám si.

Stahuji okýnko do tmy. Džungle. Nepopsatelně komplexní vlahá vůně džungle. Až tohle nějaký výrobce parfémů dokáže dostat do nakaširovaného flakonku, tak má doživotně garantovaného jednoho zákazníka. Zavírám oči a zhluboka se nadechuji. Před očima se mi rázem odehrávají již prožité příběhy ze všemožných míst na naší planetě, které spojuje tato nezaměnitelná vůně.

Směs flóry a fauny zabalená do tropického hávu se stužkou mohutné ranní vlhkosti. Voní stejně v Kolumbii jako v Kambodži. Felipe evidentně získal pocit, že po poměrně čilé ranní konverzaci začínám usínat, a ptá se, zda bych si dal kávu. To se neodmítá. Pravdou je, že kávu neumím odmítnout skoro nikdy a nikde. Kolumbijská káva navíc patří doma k mým nejoblíbenějším. Kolumbie, Kostarika, Nikaragua a Guatemala se mi prohánějí ručním mlýnkem na kávu jednoznačně nejčastěji. Konečně si ji dám pěkně u zdroje. Zastavujeme u neskutečně pochybného stánku, ale navzdory velmi časně hodině je obklopen několika místními, což, jak každý cestovatel ví, bývá obvykle ten nejdůležitější punc kvality, kterého se vám může při rychlém pozorování dostat. Felipe bleskově zkoukne můj fotobatoh a říká mi, ať zůstanu v autě s věcmi. Chápu, rozumím, nerozporuji. Po malé chvilice přichází se dvěma kouřícími kelímky. Příjemná známá vůně. Nedočkavě usrkávám. Slibné aroma však nenásleduje vůbec nic. Jako kdyby si člověk udělal druhák z již jednou profiltrované kávy.

„Chutná ti?“ ptá se Felipe.

A teď jak neurazit?

„Aroma má příjemné, jen je slabá. Já jsem zvyklý na pořádné smrtáky, plnou a výraznou chuť. Tohle je takové... lehoučké,“ reaguji upřímně, ale držím se zároveň svými slovy ještě hodně u zdi. Odpovědí mi je úsměv.

„Nebudu ti lhát, tohle kafe je pěkně hnusný, ale žádný jiný stánek nemá otevřeno takhle brzy. Jen se obávám, že budeš značně rozpačitý i z dalších šálků kávy, které dnes případně ještě ochutnáme. Ne snad, že by ji tu nikde neuměli připravit. Nejlepší kávu, kterou tu vypěstujeme, my vůbec neo-chutnáme. Jde na export. Ne část, ne většina. Prostě a jednoduše všechna. Takže když ti řeknu, že jsem měl nejlepší kolumbijskou kávu, když jsem byl na dovolené v Los Angeles, nebudu lhát. Už to tak prostě je. Nám tu zůstává přinejlepším druhá jakost. A to je přitom naše káva opakovaně vyhlášována jako nejlepší na světě. No, teda teď nás porazila nějaká ‚gejša‘ z Panamy, ale to tu moji myšlenku snad zas až tak neshazuje,“ končí překvapivou přednášku na téma kolumbijské kávy Felipe. Přitakávám a dopíjím horkou vodu s vůní kávy.

„Chtěl bys zajít na ranní mši?“ zaskočí mě přímočará otázka. Blížíme se totiž do Guatapé a rozednění zatím ještě nikde a na žádný úchvatný východ slunce to upřímně nevypadá

Guatapé má mnoho krásných zákoutí, jen mít oči na štopkách.

Skála v Guatapé je jakýmsi poznávacím znamením celé oblasti.

U kostela to naopak žije a pro mě to je fajn možnost nakouknutí mezi místní. Usmívají se, zdraví mě a místní toulavý pes si mi okamžitě lehá k nohám na znamení toho, že mě nenechá se vypařit jako mlhu nad ranním pralesem. Jeho tah mu sice vynáší asi deset minut hlazení, které místní viditelně kvitují, ale poté přece jen nastavuji směr do destinace Zmizíkov. Za prvé jsem farářů rozuměl každé desáté slovo a za druhé mě ta zachycená slova i tak ani trochu nezajímala. Moje víra je přitom velmi pevná. Věřím, že bychom se neměli chovat k okolí jako dobytci. Tím začíná a zároveň končí. S omluvným úsměvem se zvedám a Felipe u vchodu do kostela už drží v ruce bez zeptání další kávu. „Pokus o reparát,“ usměje se. A mně upřímně ani tak neučaruje chuť druhého šálku, jako spíš jeho snaha, aby se mi dnešek líbil a já doma neroztruboval, jak nedobrou kávu v Kolumbii lidé popíjejí. No, nemůže klapnout všechno. Skrz ranní opar se pozvolna

prodírá slunce a my dojíždíme ke skalnímu útvaru El Peñón, guatapské dvěstěmetrové skále, která vypadá na svém místě trochu jako přelud.

„Nahoru vedou schody a ten výhled za to určitě stojí, to si asi nenecháš ujít, víd?“ táže se Felipe s tím, že z něj cítím, jakou očekává odpověď. Usměji se a sáhnu do batohu pro dron.

„Ušetříme trochu čas, co ty na to? Jdu se schovat támhle. Kdyby něco, písni!“ odvětim, a než se můj průvodce vzpamatuje, tak už dron připravuji k vzletu. Pokud to jen trochu jde, vždy vzlétám stranou od všeho a všech. Za prvé tak unikám zájmu nenechavých očí, kterým by se mohl líbit moderní kousek spotřební techniky, ale jde i o to zůstat raději ukrytý mužům zákona. V některých zemích můžete mít pro létání klidně všechna potřebná povolení, ale zejména když jste v časovém presu, tak se nechcete vybavovat s policisty, hledat dokumenty a čekat, až vám pokynou, že můžete pokračovat. Vzlétám, dělám pár fotek, přistávám, balím. všeho-všudy nějakých sedm, osm minutek času. Když mě Felipe vidí, jak se blížím k autu, neodpustí si poznámku: „A přesně takhle sis ušetřil 649 schodů nahoru a 649 dolů. To bude vážně našlapaný den.“

Guatapé je turisticky velmi přívětivé městečko. Všechno září sytými barvami, jak to tak někdy v této části světa bývá. Tou výraznou paletou barev se totiž obvykle vůbec nejlevněji maskuje chudoba. A ač vše vypadá na oko hezky, je patrné, že tu přemíra peněz rozhodně není. Procházím kolem dílny místního ševce. Nedá mi to a zvědavě nakukuji dovnitř, protože těch několik málo vystavených kožených bot nevypadá vůbec špatně. Obyčejná dílna, ale některé boty se mi celkem líbí. Najednou spatřuji vrcholně nepraktické boty výhradně do sucha a s podrážkou určenou spíše do vnitřních prostor, které jako by vypadly z nějakého gangsterského filmu. Co čert nechce, jsou mi. A když za ně prodavač chce velmi rozumnou sumu, za kterou bych si ze značkových prodejen v centru Prahy odnesl tak maximálně gumové pantofle, podáváme si ruku. Švec mě nutí, abych si je nasadil na nohy, něco přeměřuje a do bot ještě rychle cosi vmazává. Vešel bych se možná do pěti minut, ale švec následně přináší nějaký místní destilát na oslavu svého prvního dopoledního prodeje. Vejdi a neuškodí!

Házím boty do batohu a jdu si ještě projít pár pestrobarevných uliček, než vyrazíme k mému poslednímu cíli v oblasti.

Pod veselou škálou barev Guatapé se ukrývá značná chudoba.

V laguně Guatapé se na jednom z výběžků nachází trosky finca La Manuela, jedné ze stovek Escobarových rezidencí, která však patřila k jeho nejoblíbenějším. To už tak trochu vlastně naznačuje i to, že obydlí pojmenoval po své jediné dceři. Výstavba zabrala pět let, dva roky ovšem trvalo jen samotné vyčištění pozemku. Za zbylé tři roky tam tři stovky pracovníků daly vzniknout sídlu, za které by se nemusel stydět žádný ruský oligarcha. Dvojitě zdi, kam se daly schovat peníze a kokain, byly úplnou samozřejmostí. Připočtete k tomu budovu diskotéky, účtárnu, obří luxusní bazén, fotbalové hřiště, stáje, heliport, zkrácenou přistávací dráhu nebo vzácné stromy importované z celého světa a teprve pak začnete získávat představu o tom, jak se tu žilo.

Escobar si uměl vybrat působivou lokalitu pro jednu ze svých oblíbených vil.

V roce 1993, nedlouho před Escobarovou smrtí, vyhodilo dům do povětrí uskupení Los Pepes, složené z jeho úhlavních nepřátel. Použito k tomu bylo dosti neskutečných 200 kilogramů trhaviny. Říká se, že to Escobara psychicky hodně zasáhlo, společně s Hacienda Napoles šlo o jedno z nejoblíbenějších útočišť vůbec. Už už se těším na trochu urbexové zábavy, když mi Felipe říká, že by nám to tam autem trvalo přibližně hodinu a půl, protože dostat se tam klikatými zákoutími v oblasti laguny prostě trvá a zdejší silniční komunikace neošálíš. Cesta lodí bez objednání prý dopoledne také moc nepřipadá v úvahu a ve výsledku by to trvalo hodně podobně, než bychom někoho svolného našli. Chybička se přihodila. Pokud chci vidět něco málo z Medellínu, nemám moc na výběr.